

NIEUWSBRIEF

Jaargang 9

Nr. 2, juni 2002

B Beste leden,

En andere geïnteresseerde lezers kunnen we hieraan toevoegen, want gezien de reacties merken wij dat ook vele niet leden de Nieuwsbrief met aandacht lezen. U zult in dit nummer bijdragen aantreffen van Marcel Verboom, o.a., een bedrijfsreportage van de Mts. Hoogeveen van de Berg uit Vledderveen, en een ingezonden reactie op een artikel in Veeteelt Mei, no:1, van Fam. De Wit uit hellevoetssluis en natuurlijk een stukje uit het oude boekje.

Mededelingen van het bestuur:

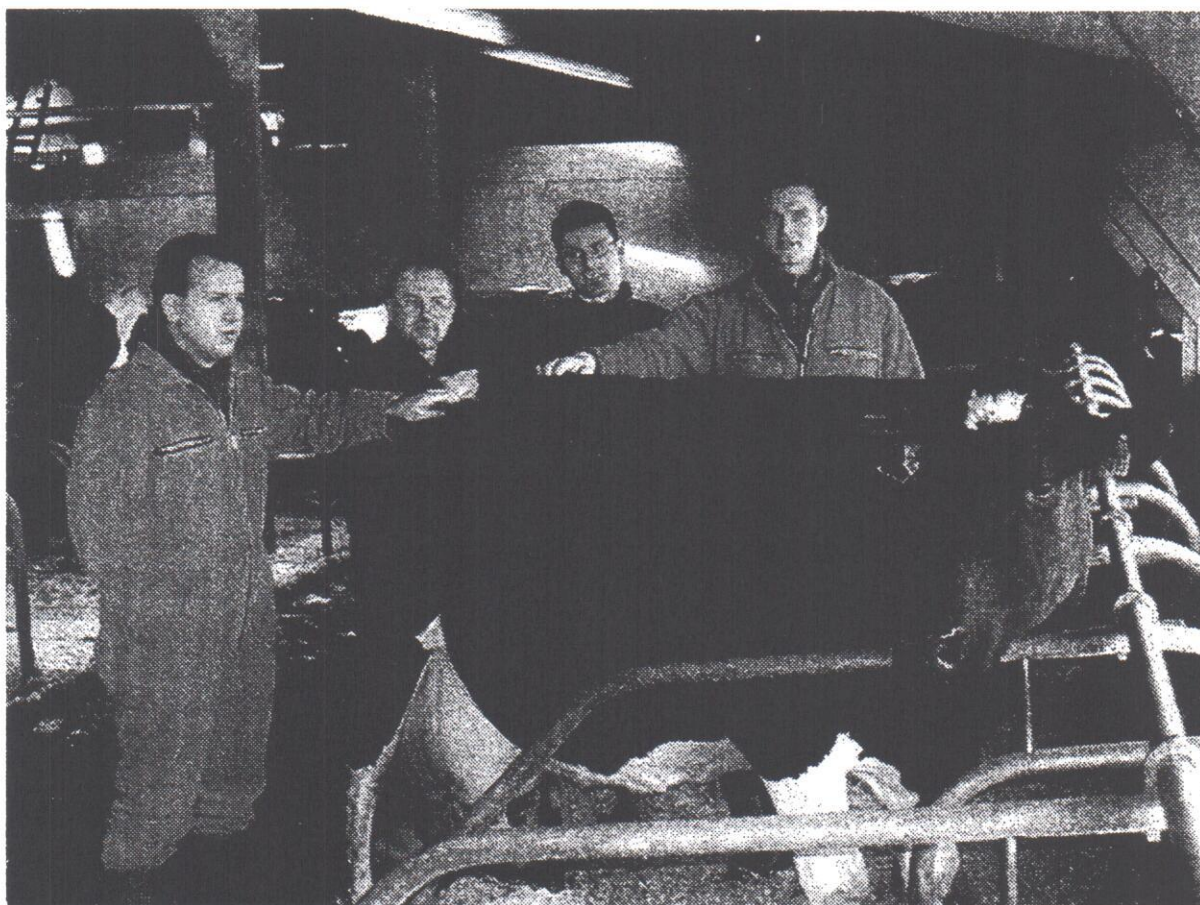
-jaarvergadering: Op 17 september a.s. is het 10 jaar geleden dat de vereniging werd opgericht. Wij zullen hier op gepaste wijze aandacht aan schenken op onze jaarvergadering, die plaats zal vinden in Swifterband op **21 November** a.s. Voor deze dag hebben wij als sprekers uitgenodigd 3 collega-veehouders, te weten; Dhr. Arjan Geysel uit Texas, Dhr. Olaf Maat uit Portugal en Dhr. Peter Steenwijk uit Denemarken., dit beloofd een interessante dag te worden, zowel in woord als in beeld. Noteert U alvast de datum! De officiële uitnodiging volgt tijdig.

-Publicatie: in Veeteelt Mei, 1, van het artikel 'Werking aAa – systeem' over het onderzoek dat gedaan werd door Mw.Erp, studente HAS in Den Bosch. Ir A. Harbers, onderzoeker N.R.S. en Ing. J.Hamming, productspecialist N.R.S. in opdracht van het N.R.S.

Wij vragen ons af wat de opdrachtgevers bezielde heeft om voor dit onderzoek opdracht te geven en waarom de onderzoekers het op deze wijze hebben uitgevoerd. Wie heeft hier om gevraagd? U, als deskundig veehouder, lezer, heeft natuurlijk net als

wij kunnen constateren dat de uitgangspunten niet correct en onvolledig zijn, evenals de uitleg over het Triple-A systeem in het kader. Uit alles blijkt, dat zowel de opdrachtgever als de onderzoekers zich totaal niet verdiept hebben in de werking van het hele triple-A systeem, alsmede in de verschillen tussen evaluatie (lineair) en analyse (aAa). Ze hebben niet eens de moeite genomen om contact met ons op te nemen, om meer informatie in te winnen om zodoende meer inzicht te krijgen in het aAa – systeem. Op vergelijkbare wijze kun je ook aantonen dat het met de kindersterfte in Afrika nog wel meevalt, als je de groep kinderen van 0-6 jaar buiten beschouwing zou laten. Als dit het niveau is waarop opdrachtgever en onderzoekers zich menen te moeten begeven, dan kun je op zijn zachts gezegd ook vraagtekens zetten bij onderzoeken die in het verleden zijn gepubliceerd in Veeteelt, en in de toekomst gepubliceerd zullen gaan worden. Collega veehouders misschien wordt het tijd dat U zichzelf de vraag moet gaan stellen, of U nog langer voor de gek gehouden wilt worden op Uw eigen kosten, verschillende van uw collega's hebben zich deze vraag reeds gesteld, zo is ons uit hun reacties gebleken en hebben de opdrachtgevers laten weten niet langer meer van hun diensten gebruik te willen maken. Dit zijn veehouders die elke dag weer genieten van het werken met een goed functionerend koppel koeien en deze veehouders weten wel terdege hoe zij lineaire gegevens en de aAa-analyse op juiste waarde moeten schatten.

-Foto: Hieronder nog een foto gemaakt bij de analyseurs-bijeenkomst, op 16, Februari, 2002 met 100.00. koe no: 6 van de voorzitter P. Beers, Anna 334 geb: Dec. 1989. Vader: Delta Mark Interest

v.l.n.r. de analyseurs: Maurice Kaul, Jim Sarbacker, Guido Simon en Marcel Verboom.

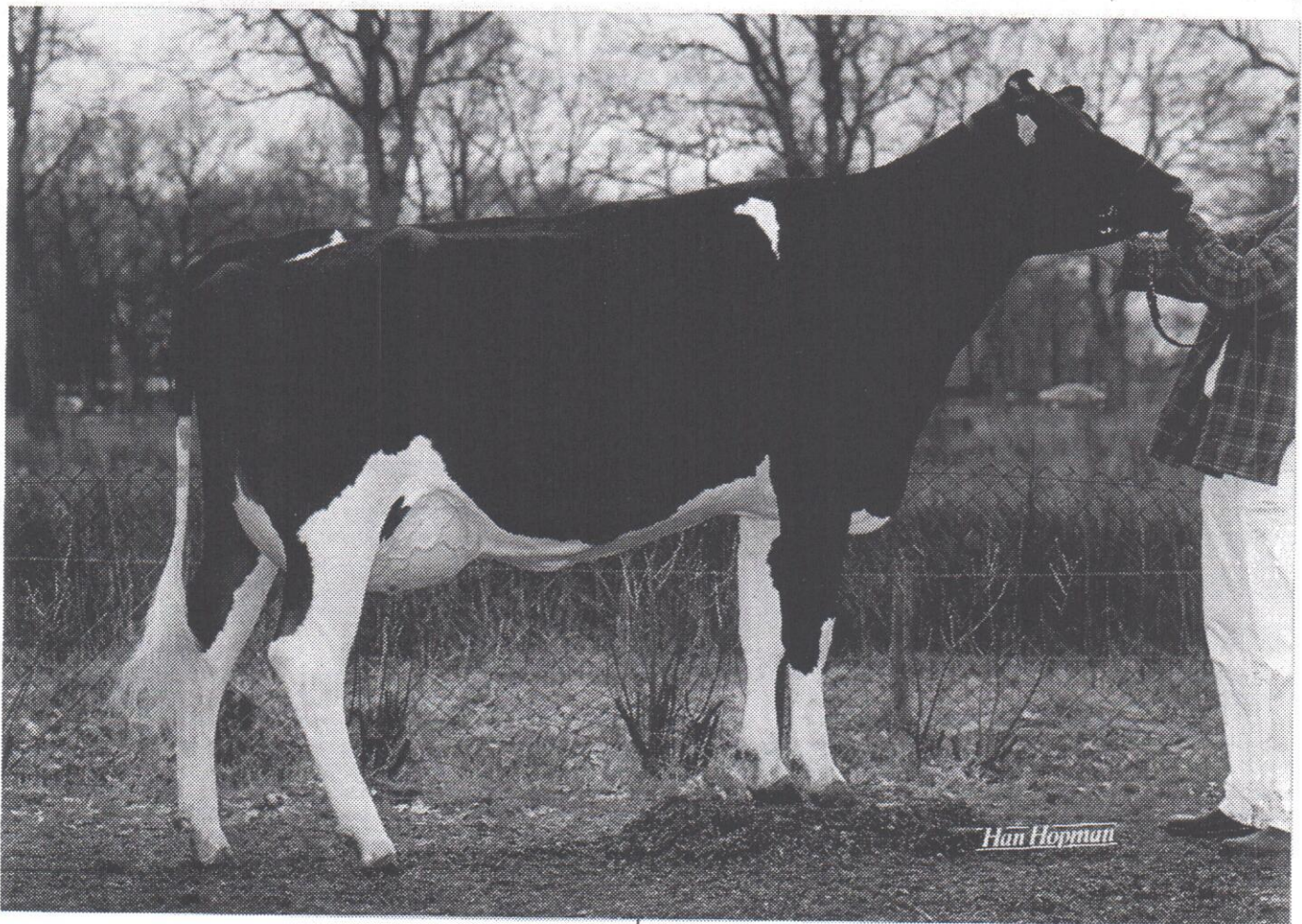
Bedrijfsreportage Mts Hoogeveen- van den Berg (tekst Marcel Verboom)

**Roybrook Starlite. Shore Stylist en Tops,
basis voor goede fokfamilies.**

**Het melkveebedrijf van de Mts
Hoogeveen- van den Berg, gevormd door
het echtpaar Martie en Linie Hoogeveen,
is een doorsnee familiebedrijf, behalve
als het op fokkerij aankomt. Het
enthousiasme, het stierengebruik en
fokkerijfilosofie wijkt nogal wat af van
veel van hun collega's. Als je de veestapel
bekijkt begrijp je ook waarom ze
enthousiast zijn. Een uniforme koppel**

**koeien die makkelijk veel en lang melk
geven en tot bovengemiddelde prestaties
in staat zijn.**

Vanouds was het een akkerbouw en melkveehouderij bedrijf. Toen het duidelijk werd dat Martie het bedrijf op den duur zou overnemen is er een ligboxenstal gebouwd met ruimte voor 60 melkkoeien en werd de akkerbouw afgestoten. Martie's ouders waren niet zo geïnteresseerd in de fokkerij, dikwijls bepaalde een inseminator van KI Steenwijk de stierkeuze. De interesse voor de fokkerij werd bij Martie gewekt door zijn klasgenoten op de MAS. Martie weet nog goed dat hij een folder doorbladerde en daar Roybrook Starlite zag. er stond bij: Grote scherpe melkkoeien met soms wat diepere uiers tengevolge van hun enorme melkgift. Dit stond hem aan, er moest

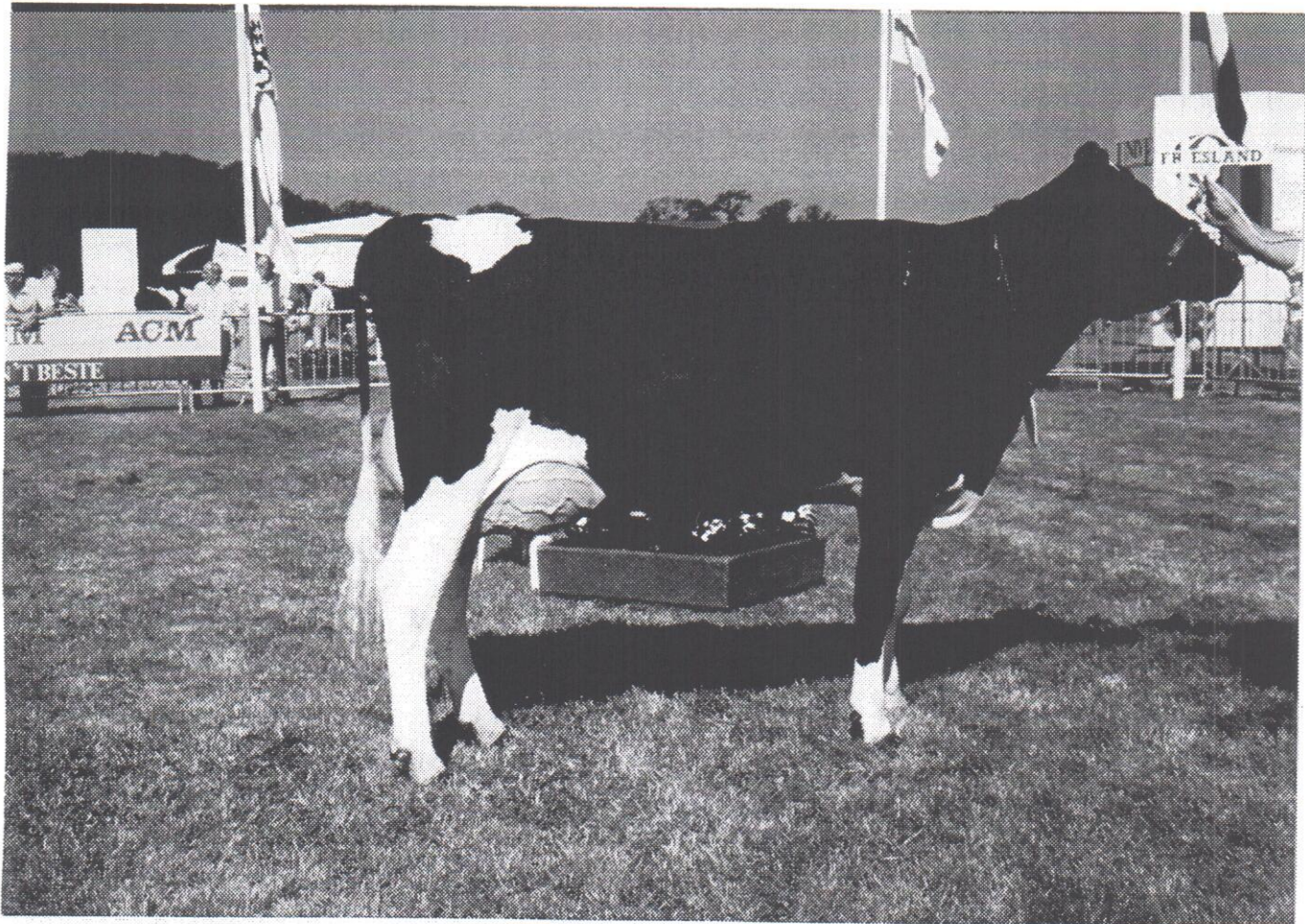
Roosje79 vader: F16
 gemolken worden. Zijn ouders lieten hem zijn gang gaan ook al koste Starlite toen 150 gulden per rietje, maar dit werd beloond want van de 4 rietjes Starlite werden 3 vaarskalveren geboren. In die tijd werd ook Shore Stylist gebruikt dit was meer een allround stier herinnerd Martie zich. Later werd nog wel eens teruggekruist met FH vooral met Jonicaan stieren wat resulteerde in de eerste 100 000 kg koe. Martie en Linie hebben in 1984 het ouderlijk bedrijf van Martie's ouders overgenomen. De koeien hadden toen een produktie van 5500 kg melk met 4,15 vet en 3,30 Eiwit.

Allround stieren

Met Starlite werd een grote stap voorwaarts gezet vooral op gebied van productie. Een stier die vrij fors is ingezet omwille van zijn productiecijfers maar die zwaar is tegengevallen in vooral uiers en benen was String Arko 68. Vanaf toen zijn vooral allround stieren ingezet en nog steeds is een mate van allroundheid een van de belangrijkste kwaliteiten die een stier volgens het echtpaar moet bezitten. Vooral Tops werd massaal ingezet en wordt trouwens nog af en toe gebruikt. Tops bleek een echte melkstier te zijn zegt Martie. Ik vergeet nooit dat we in 1989 de

eerste 7 Topsvaarzen molken en dat ze gemiddeld bijna 9000 kg melk gaven dat was bijna net zoveel als de koeien. Volgens Martie hebben ze maar 1 dier waar geen Tops in de afstamming voorkomt. Op dit moment wordt Archibald genoemd als favoriete allrounder. Starlite, Stylist en Tops worden uitdrukkelijk genoemd als grondleggers van de succesvolle veestapel. Een veestapel waar tot nu toe drie 100 000 koeien gefokt zijn (en enkele op komst) en inmiddels 5 excellente koeien waarbij de produktie al jaren rond de 10 000 kg zit en het algemeen voorkomen door de inspecteur gemiddeld met 85,6 wordt gewaardeerd, mag je best succesvol noemen. De Roosje's en de Margje's zijn de meest invloedrijke families in de stal. De Roosjes hebben de Shore Stylist dochter Roosje 28 als stammoeder en de Margje's de Starlite dochter Margje 19. Bij de Margje's doet zich een bijzonderheid voor, er zijn op dit moment namelijk 5 generaties aaneenvolgend aan de melk op het bedrijf. De oudste daarvan, Margje 51 (Siegfried x Tops x Starlite) wordt beschouwd als beste fokkoe van de stal. Siegfried is een Thonyma Secret zoon ingezet als proefstier maar nooit doorgebroken als fokstier. Ze heeft inmiddels meer dan 110 000 kg melk geproduceerd

Margje 63 vader: Ideal

Roozje 52

en is nog steeds zeer vitaal, getuige haar laatste lijst van ruim 12 000 kg melk in 305 dagen. Haar beste lijst is 9.11 305 14448 3,50 3,01. In combinatie met Bookie en Ideal heeft ze goede dochters gegeven. Deze paringen werden gemaakt voordat wij met aAa werkten maar bleken achteraf goede combinatie geweest te zijn verteld Martie. Vooral dochter Margje 63 (Idea x Siegfried) doet het bijzonder goed, zij produceerde in 5 lijsten bijna 80 000 kg melk. Haar hoogste lijst tot nu toe: 7.04 305 14953 4,23 3,11. Een koetje, ze is bij lange na niet de grootste, maar wat een ribbenpartij en een lang en breed uier. Uit Margje 63 is een Lexus gefokt, Margje 74 (Lexus x Ideal) haar hoogste lijst tot dusver is 3.08 305 14158 3,59 3,08. Margje 74 is weer de moeder van Margje 89 (Lord Lily x Lexus) de onlangs met 90 punten ingeschreven koe weet ook wat produceren is 3.02 305 11281 3,67 3,28. Onlangs heeft er een Arapagone vaars uit Margje 89 afgekald. Bijzonder is ook verteld Martie dat alle 5 koeien als vaars meer dan 40 liter melk gaven. Opvallendste telgen uit de Roosje familie zijn, Roosje 52 (Prima x Tops x Shore Stylist) en haar dochter Roosje 79 (F16 x Prima x Tops). Deze beide met excellent 90 ingeschreven koeien vallen zeker in vergelijking met de Margje' op door hun gehalten. Roosje 52 haar laatste afgesloten lijst: 8.00 305 11717 4,41 3,62 en Roosje 79 haar laatste (derde) afgesloten lijst 305 10520 5,43 3,83. Van Roosje 79 zijn ook volle broers en zusters aanwezig afkomstig uit een spoeling.

Bespiering en eiwit

Allround werd al genoemd als belangrijk criterium voor de in te zetten stieren, maar ook exterieurcijfers, vet/eiwit verhouding en bloedvoering worden met speciale aandacht bekeken. Zo combineert het echtpaar graag Starbuck met Blackstar en worden stieren met Mascot (benen) en Cleitus (te teer) in de afstamming zoveel mogelijk gemeden. Maar zegt Marty aAa heeft ons geleerd dat wanneer je die stieren goed gebruikt je ook van die stieren goede dieren kunt krijgen. INET is geen belangrijk selectiecriterium voor de Hoogeveens." Vooral als je sommige oudere stieren inzet en je ziet wat voor cijfers ze hebben dan zou je schrikken, maar als de dochters die we melken goed zijn is dat reden genoeg om zo'n stier in te blijven zetten". Er wordt nauwkeurig afgewogen of een stier wordt ingezet of niet,

nieuwkomers op de kaart hoeven niet meteen te rekenen op massale inzet want zeggen Martie en Linie :” Een stier kun je wel te vroeg gebruiken maar nooit te laat”. Probleemkoeien worden gedekt door de eigen stier maar ook tijdens de MKZ crisis kon de stier diverse malen uitkomst bieden. De melkkoeien die hiervan komen vallen over het algemeen niet tegen. Zo heeft er net een vaars afgekald die als vader een Lord Lily zoon uit Margje 63 heeft, zij had bij de eerste controle al 35 kg melk. Binnen hun eigen veestapel zien zij een verband tussen bespierung en eiwitpercentage. “Vooral bij de Archibalds zien we dat ze op de top een beetje bespierung vasthouden en dat het eiwit er goed bij blijft”: vertelt Martie. Doordat Archibald het vet nogal kan verlagen resulteert dit in soms nogal scherpe vet/eiwit verhoudingen. Een aantal voorbeelden hieronder:

Marijke 48 (Archibald x Marker)
2.01

305 8650 3,40 3,65

Marijke 50 (Archibald x Accid Bukval,eigen stier)
2.02

305 9750 3,40 3,50

Corrie 16 (Archibald x Tops)
2,00

305 7500 3,97 3,72

Voordat met aAa werd gewerkt combineerden Martie en Linie graag melkstieren met gehaltestieren met als achterliggende gedachte om niet te schrale koeien te krijgen die het eiwit niet vast kunnen houden In de zomer van 1997 is Jan Schilder voor het eerst geweest koeien analyseren. Wat vooral veel indruk maakte zegt Martie, is dat Jan mijn beste melkkoeien zo aan kon wijzen. Sindsdien speelt aAa een belangrijke rol in de fokkerij op het bedrijf van Martie en Linie. Selectiecriteria zijn niet veranderd, er worden geen stieren gekocht om hun code, maar er kunnen nu betere combinaties gemaakt worden volgens Martie. De code wordt met het maken van paringen ook zo goed mogelijk gevolgd. Met de resultaten zijn ze zeer tevreden, vooral de kruizen en de voorspeenplaatsing zijn volgens hun sterk verbeterd. De oudste koeien die het gevolg zijn van aAa paringen zijn nu tweedekalfs en doen het goed maar ook de jongste lichte vaarsen belooft veel met hun voorspelde produktie van ruim 8200 kg melk en met een laatste bedrijfsinspectie van 85,1

gemiddeld. Wij wensen Martie en Linie een goede toekomst toe en veel succes en plezier bij het verder ontwikkelen van hun hoogwaardige veestapel.

Mts Hoogeveen-van den Berg Vledderveen (Drenthe)

Omvang:

45-50 melkkoeien plus jongvee

Areaal:

42 ha waarvan: 6 ha lely's

7 ha Mais

overig gras

eigen aan:

Martie en Linie Hoogeveen

waar? :Bosweg 1 Vledderveen

*Winterrantsoen:*60 % kuil 40% maïs en

perspulp/raap/brok

Zomerrantsoen :Dag en nacht weidegang 2* daags

mais bijvoeren

Krachtvoerkosten: +/- 4 Eurocent

Voorspelde productie:

4,05 305 10075 4,14 3,43 763 kg

Melkkoeien van: Tops, Bookie, Lord Lily, Ideal,

Archibald, eigen stier.

Vaarzen van : Storm, Lee, Bookie, eigen stier

Jongvee van: Denver, Bookie, Storm, Lee, Ideal,

Jocko Besne, Design, F16, Tops

Actuele stierkeuze: Archibald, Design, Jocko Besne,

Istar Aero, Storm, Allen, Lord Lily, Bookie,

Tops, proefstieren van KI Kampen.

aAa- systeem onder de loep.

Zoals de meeste van jullie wel hebben vernomen is aAa nog eens onder de loep genomen, met als conclusie dat ze niet kunnen aantonen dat het werkt maar ook niet dat het niet werkt. Ik ga verder niet inhoudelijk in op dat onderzoek omdat ik er niks meer over weet dan jullie, namelijk alleen het artikel in Veeteelt Mei 1 heb ik gelezen.

WAAROM is er zoveel onbegrip over aAa bij velen van de gevestigde orde (al is aAa ouder dan de meeste van hun) fokkerijdeskundigen.

Meest voorkomende kritiek is dat aAa kijkt naar stieren en dan alleen maar naar het exterieur. Ja inderdaad, naast het analyseren van koeien is ook het analyseren van stieren een onderdeel van aAa . En ook wordt de stier geanalyseerd aan de hand van

alles wat je aan zijn uiterlijk kunt aflezen. Dit wil niet zeggen dat aAa alleen betrekking heeft op het exterieur. De zes groepen van kwaliteiten hebben betrekking op het hele functioneren/wezen van het dier, van kop tot staart en op alle processen, zoals spijsvertering, hormoonstelsel, zenuwstelsel en dus ook melkproductie, die **in** het dier plaatsvinden. De critici hebben gelijk dat je aan de stier zijn uiterlijk moeilijk af kunt lezen of hij goede of slechte dochters zal brengen, maar dat zeggen wij ook niet. aAa zegt niets over goed of slecht Als een stier smal gebouwd is moet je niet verwachten dat deze stier goed werk kan doen bij een koe met gebrek aan breedte. Dit vinden wij en de veehouders waar wij komen maar ook mensen die niks met veehouderij te maken hebben logisch, waarom vele fokkerijdeskundigen dan niet?. Alles moet wetenschappelijk aangetoond worden voordat iets als waar wordt betiteld. Ik zie dat zo voor me dat bij die smalle stier een groepje fokkerijdeskundigen staan die zeggen van "" Tja, hij ziet er smal uit (fenotypisch) maar wie weet is hij wel breed (genotypisch) dat zullen we moeten onderzoeken aan de hand van zijn dochters dan weten we het over drie jaar. Wij doen niet anders dan elke keer benadrukken dat aAa iets totaal anders is dan evaluatie en dat **beide**, vooral in combinatie met elkaar, waardevol zijn om betere dieren te fokken. Het onbegrip voor aAa heeft volgens mij dieper liggende oorzaken. Ten eerste wordt het de meeste studenten van de landbouwscholen aangeleerd en ten tweede de langzaam groeiende kloof tussen docenten en onderzoekers en de dagelijkse fokkerijpraktijk. Docenten behandelen in de les het evaluatiesysteem en de begrippen fenotypisch/genotypisch uitvoerig en aAa wordt meestal niet behandeld. Mensen die koers willen geven aan de fokkerij zoals de professoren in Wageningen maar ook die van het Louis Bolk instituut (biologische fokkerij, waar overigens aAa ook heel goed zal kunnen werken) lijken onverdeeld negatief over aAa omdat het moeilijk wetenschappelijk te verklaren is waarom en of het werkt. Maar daar in die instellingen wordt wel de lesstof bepaald die onze landbouwstudenten krijgen en die moeten allemaal aanhoren dat het uiterlijk van een stier niets zegt. Vroeger, 60 jaar geleden zag men bij de stierenhouder op de buurt de stieren staan. Toen de KI in opmars kwam, waren er nog stierenkijkdagen maar die zijn inmiddels ook

afgeschaft. Stieren zijn tegenwoordig voor veel mensen niets anders dan een naam en wat cijfers. Het geloof wat ze in het evaluatiesysteem hebben, zorgt ervoor dat als stieren gelijke cijfers hebben voor onderdelen deze stieren worden beschouwd als zijnde gelijk. aAa zegt dat stieren met dezelfde fokwaarden toch verschillend kunnen zijn m.a.w. hun kwaliteiten liggen op een ander vlak en het uiteindelijke resultaat is **gemiddeld** hetzelfde. In dat gemiddelde zitten goede dochters en slechte. Met aAa wil je door de juiste combinaties te maken de bovengemiddelde dochter fokken van die stier terwijl het rietje sperma er niet eens dunder van wordt. Fokkerij is ook logisch terugredeneren om ervan te kunnen leren. Als je de ouderdieren niet hebt gezien en alleen met gemiddelde cijfers werkt wordt het terugredeneren moeilijk. Dit is een nog steeds groeiende kloof tussen theorie en praktijk. Daarom mag je het veel critici hun opstelling ook niet kwalijk nemen, hoe moeilijk dat soms ook is. Wat je hen wel kwalijk mag nemen is dat velen niet de moeite nemen om zich te verdiepen in iets wat al meer dan 50 jaar alleen maar groeit, niet door reclame te maken maar door de resultaten die veehouders aanspreken. Er moet meer naar dieren gekeken worden en de cijfers die daarbij horen moeten degraderen van waarheid naar handige hulpmiddelen. Ik weet zeker dat iedereen die onbevooroordeeld zich verdiept in aAa, de juiste uitleg krijgt en goed kijkt naar dieren, de meerwaarde ervan in zal gaan zien. Wij gaan met datgene wat Bill Weeks ruim 50 jaar en Jan Schilder 13 jaar geleden in Nederland begonnen is gewoon op dezelfde manier door.

Groeten Marcel

Reactie van een veehouder op het artikel: Werking aAa-systeem in de Veeteelt, Mei, 1, 2002.

Geachte lezers,

Na de afgelopen Veeteelt te hebben gelezen was het eindelijk tot ons doorgedrongen. Foktechnici en critici kunnen ook weer rustig slapen. Het bewijs, is eindelijk geleverd: het Triple-A systeem werkt niet. Alleen genoemden zullen echter een goed gevoel over houden aan het artikel. Aangezien hoogstwaarschijnlijk niemand die betrokken is bij aAa om dit onderzoek gevraagd heeft, is elke

reactie verspilde energie.

Toch kunnen wij het niet laten, temeer omdat wij denken dat in dit artikel meer tussen de regels te lezen valt dan in de regels. Ook hebben we iets meer kennis van onderzoek doen dan de verantwoordelijken voor dit onderzoek de gemiddelde veehouder blijkbaar toedichten. Met alle respect voor de aspirant-onderzoekster, die zeker een interessant stage- of afstudeeronderwerp heeft gehad, maar dit onderzoek en aanverwant artikel verdienen een aantal kanttekeningen.

Om te beginnen met de titel. Deze verwijst naar de werking van het systeem. De werking wordt in het artikel niet bewezen, het niet werken wordt echter evenmin bewezen! Wat dan de uiteindelijke werking wel is wordt niet geconcludeerd. Ook wordt in de inleiding de "hamvraag" gesteld wat de reden is dat de belangstelling voor aAa toeneemt. Ook op deze vraag geen antwoord in de rest van het artikel. Terwijl juist het antwoord op deze vraag misschien voor bepaalde mensen heel veel duidelijkheid zou kunnen geven. Hiervoor zouden ze zich dan wel open moeten stellen voor het systeem en zich er serieus in willen verdiepen, i.p.v. zich druk te maken of de werking cijfermatig bewezen dan wel ontkracht kan worden. Vervolgens de uitleg in het kader. Deze is zo beknopt – zoniet ingekort – dat de lezer er precies net genoeg aan heeft het onderzoek te kunnen volgen. Er is maar 1 persoon die het systeem voor meer dan 99,99 % kent, en dat is degene die er jaren over gedaan heeft het te ontwikkelen. Een toelichting van ongeveer 300 woorden voor leken gaat dan erg kort door de bocht. Laat staan dat mensen die het systeem niet kennen na het lezen hiervan het onderzoek kritisch kunnen volgen. Zulke informatie leidt er alleen maar toe dat fokkerij voor nog meer veehouders een ver van hun bed show wordt.

Dan het onderzoeksmateriaal., daar zijn de melkgevende koeien op een bepaald moment in de populatie het uitgangspunt. Alleen van de paringsresultaten die daadwerkelijk in ons land aan de melk zijn gekomen wordt dus teruggekeken wat het % passende paring is geweest. Niet elke paring leidt, helaas, tot een gezonde vaars die afkalft. De uitval van kalveren door ziekte, doodgaan, gust blijven, afkalven met fatale afloop, – die van de slechtere dieren – wordt uitgesloten, alsmede de (mindere) vaarzen die door de veehouder al zijn uitgeselecteerd voor export. Ook deze paringen

horen thuis in een bepaalde klasse " % aAa-passend ' en hadden de gemiddelde levensduur, levensproductie en exterieur in die klasse uiteindelijk sterk negatief beïnvloed. Het aAa-systeem is toch ook mede bedacht om tegenvallers vóór afkalven te voorkomen. Beter was het dus geweest alle geboren vaarskalveren in te delen in een klasse aAa-paring, en daarvan de gemiddelde levensproducties etc. te berekenen.

Verder zijn voor het onderzoek koeien gebruikt, waarvan vaders code en de code van moedersvader bekend dienden te zijn. Dit betekent dat deze koeien bijna alleen maar dochters van fokstieren geweest kunnen zijn, uit moeders met eveneens een fokstier als vader. In Nederland worden immers proefstieren niet geanalyseerd, een kleine groep uitzonderingen daargelaten. Deze gebruikte koeien zijn dus eigenlijk een selecte groep met een bovengemiddelde bloedvoering en -aanleg. Dit heeft tot gevolg dat er minder spreiding in de resultaten te verwachten is. Immers de spreiding in productie en exterieur is groter bij proefstieren dan bij fokstieren, bij welke het niveau hoger, en dichter bij elkaar ligt.

Daarnaast blijft het de vraag of het onderzoek juist is als uitgegaan wordt van de code van moedersvader, i.p.v. de code van de moeder zelf. Ondanks dat een grote groep koeien genomen is, is het effect naar ons idee in ieder geval groter dan kan worden afgedaan met " een verdere verfijning van het onderzoek".

Als laatste willen wij u de vraag voorleggen wat de noodzaak is geweest van het onderzoek. Het aAa systeem is ontwikkeld aan de hand van het biologisch wezen de koe, van oorsprong onderdeel van de natuur. De natuur laat zich al niet zo gemakkelijk in stukjes hakken en in een computer of rekenmachine duwen, zeker niet als samenhangend geheel. Dat laatste is, volgens ons, ook een van de uitgangspunten van Bill Weeks geweest. Dat maakt het aAa systeem nog lastiger om rekenkundig te analyseren. We zullen dus moeten accepteren dat bepaalde dingen nooit wetenschappelijk bewezen kunnen worden. Gelukkig hoeft dat ook niet altijd, want voor wie het systeem op zijn bedrijf past en er met plezier en gemak mee werkt, twijfelt niet over de werking. Zelfs al wordt getracht het tegendeel te bewijzen.

Waarschijnlijk heeft u meerdere brieven ontvangen, maar misschien heeft u ook wat aan onderdelen van

deze brief.

Met vriendelijke groet, Fam de Wit

Hierbij citeren wij weer een klein hoofdstuk uit ons oude boekje, de taal en de inhoud zijn verouderd, maar de strekking van het verhaal niet:

Orde.

Met de kippen naar 't rijk en met de haan weer opstaan; zou geen stedeling bevallen. In een goed boerenbedrijf scheelt het niet veel of het gaat zoo; daar is orde in het opstaan, in het drenken en voeren, in het ontbijt, middag en avondmaal, in het overleggen wat er den volgenden dag gedaan dient te worden, in het melken en karnen, in het slapen gaan.

Alles heeft daar haast zijn gezetten tijd; waarom men ook zoo dikwijls naar de zon, die nooit bedriegt, de bezigheden regelt. De wakkere huismoeder ontwaakt door gewoonte op hetzelfde uur in den morgen; de boer is gelijk met zijn volkje bij de hand. Mocht het door onvoorziene omstandigheden eens gebeuren, dat men een half uur te lang in den veeren ligt, dan is alles op stelten: de koeien bulken, de paarden trappelen, de varkens knorren, de hoenders maken een ongewoon leven. Het is haast niet mogelijk, dat men zich daar langer dan een half uur verslaapt.

Er is altijd werk. Is het weer niet gunstig voor het een of ander, dat des morgens gedaan zou worden, welnu op de deel of in de schuur, is altijd iets te vinden, dat op zulke tijden wacht.

Alle dingen moeten eene vaste plaats hebben, want geen grooter tijdsverlies dan het zoeken. Daarom neemt men het vrouw N. niet kwalijk, dat zij eene meid wegzond, die zij voor de 10^e maal gezegd had, waar de plaats van de keukenbezem

was, en haar toch nog gedurig er naar zoeken zag. Wanorde in een boerenbedrijf maakt slechte rekening. Daarom jongens en meisjes! Leert het vroeg, en doet het altoos; alles op zijn tijd en op zijn plaats!!
(noot van de redactie: geen loonwerkers, bezoekers, telefoon, fax en bergen administratie die roet in het eten kunnen gooien!)

Een goed oogst seizoen wensen redactie en bestuur U toe, hoewel door het mooie weer zal er al bij de meeste een aardige wintervoorraad voorhanden zijn!

Hebt U zelf eens een reactie op de inhoud , of op iets wat u ergens gelezen heeft omtrent fokkerij, schroom dan niet en stuur dat naar de secretaris. Wij zijn er heel blij mee want dan weten we ook wat er onder de leden leeft, en U kunt Uw mening delen met collega-fokkers.

Vriendelijk groet van de redactie